

Хореографічна та театральна культура України : педагогічні та мистецькі виміри: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 17-19 квітня 2013 р.). / Упор. А. М. Підлипська. – Ч.І. – К. : КНУКІМ, 2013. – С. 318-320.

УДК 37.036:793.33

Н.В.Герешенко, *старший викладач кафедри хореографічного мистецтва Херсонського державного університету*

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧАСНИКІВ КОЛЕКТИВУ БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

В статті розглядається заняття бальним танцем як форма спільної діяльності, яка впливає на формування естетичної культури учасників танцювального колективу.

Ключові слова: естетична культура, бальний танець, танцювальний колектив, танець.

Естетична діяльність, є одним з необхідних компонентів естетичної культури школярів. Основною формою естетичної діяльності в умовах середньої школи є трудова діяльність, через яку розвивається естетичне ставлення до дійсності. Естетична трудова діяльність розширює життєвий досвід школярів, дає можливість пережити їм ті позитивні емоції, з якими вони раніше в процесі своєї життєдіяльності не стикалися [1, 24].

Однією з форм естетичної діяльності, до якої залучені учасники колективу бального танцю, є етикетна поведінка, основою якої служить культура поведінки. У V-VII класах основний акцент робиться на зовнішню культуру - культуру одягу, рухів, манер, інтонації голосу, міміки. Зовнішня культура не лише забезпечує певний рівень спілкування між вихованцями танцювального колективу, між педагогами і дітьми, але і породжує, при відповідній спрямованості її виховання, стійку потребу реалізувати

максимум закладених позитивних можливостей. У старших класах, поряд із зовнішньою культурою, виховується культура внутрішня - моральна спрямованість поведінки [2; 3].

Успішність будь-якої форми спільної діяльності, у тому числі і естетичної, багато в чому залежить від уміння учнів встановлювати адекватні, творчі контакти один з одним.

Наші спостереження за початківцями колективу бального танцю виявили протиріччя між необхідністю такої взаємодії і невмінням, слабо розвиненою здатністю вихованців встановлювати дружні, шанобливі, творчі взаємини.

Не дивлячись на те, що кожен з вихованців колективу окремо вмів виразити характер музики і танцю через ритмопластику рухів, опанував ритмічний малюнок танцю, геометрію кроків, орієнтувався в залі, координував свої рухи у просторі та часі; при виконанні в парі танцюристи не могли виконати завдання педагога із-за неузгодженості дій і невміння вирішити виниклий конфлікт.

У більшості випадків головною причиною розбіжностей у танцюристів-початківців була мала кількість або відсутність спеціальних знань щодо танцю, таких як, наприклад, визначення лідера в парі.

Враховуючи вищесказане, в процесі проведення експерименту ми на заняттях бальними танцями приділяли велику увагу встановленню адекватних, творчих взаємин між учасниками колективу.

Під час гурткових занять з учасниками експериментальної групи ми обговорювали роль партнера і партнерки при виконанні різних танців. Отримані знання закріплювалися в процесі виконання танцювальних композицій.

Формування естетичної культури особи через головний її компонент - естетичну діяльність - багато в чому залежить від міри розвиненості здатності вихованців коректно висловлювати свою думку, не зачіпаючи

інтереси партнера, не принижуючи його, оскільки від цього багато в чому залежить успішність спільної діяльності, у тому числі і естетичної. Під час підсумкового заняття, виконуючи той чи інший танець, танцювальні пари повинні були в індивідуальному порядку показати свою танцювальну композицію з подальшим обговоренням. При обговоренні танцю педагогом віталосся прагнення висловитися, поділитися своїми думками і відчуттями щодо виконаного танцю. Якщо на початковому етапі експерименту думки вихованців про парне виконання танцю та їх відношення до нього характеризувалися примітивністю ("подобається - не подобається"), різкістю ("погано", "непривабливо", "що попало", "нісенітниця якась"), неприйняттям партнерів ("не вмієш танцювати - не лізь"), то до середини експерименту у більшості вихованців спостерігалася підтримка, непідроблене співпереживання і співчуття парі, що представляє свій танець. Критичні зауваження і педагога, і учасників колективу сприймалися танцюристами спокійно, без образ і нервових зривів.

Таким чином, спільна танцювальна діяльність сприяла умінню контролювати прояв негативних емоцій, міняти негативну емоційну напруженість у момент аналізу помилок, умінню неупереджено слухати іншого і коректно відстоювати свою точку зору.

Особливо ефективно для вибудовування хороших урівноважених взаємин в парі та в танцювальній групі в цілому є вживання такої форми виконання танцю як "формейшн". Виконуючи танець не однією парою, а у складі колективу в 6-8 пар, у вихованців формувалосся відчуття особистої відповідальності за результат загального виступу, що вело за собою внутрішню зібраність, увагу до колег по танцю, розуміння того, що помилка однієї пари може привести до невдачі всього танцювального колективу.

Таким чином, через танець виховувалосся відчуття пошани до партнера та інших танцюристів, витримка, відчуття міри, доброзичливість, відчуття товариства, що відбивалосся і в повсякденній життєдіяльності вихованців.

Наші спостереження за вихованцями, під час занять танцями, дозволили нам встановити залежність між характером взаємин танцюристів і рівнем взаємодії в парі: чим краще і врівноваженіше взаємини між танцюристами, тим більш узгодженіше їх взаємодія під час виконання танцювальної композиції, продуктивніше танцювальна діяльність і, як наслідок, вище рівень виконавської майстерності, що зрештою визначає підвищення рівня сформованості естетичної культури.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, можна зробити наступний висновок - використання засобів бального танцю є ефективним в процесі формування естетичної культури вихованців хореографічного колективу. Заняття бальними танцями сприяють розвитку емоційно-чуттєвої сфери учасників колективу, їх естетичних потреб, підвищує рівень естетичних знань і ефективність естетичної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Печко Л.П. Эстетическая деятельность в системе эстетической культуры старшеклассников // В сб. "Проблемы эстетического воспитания подростков" / Под ред. Л. В. Богомоловой. - М.: Новая школа, 1994. -96с.
2. Система эстетического воспитания школьников/ Под ред. С.А.Герасимова. - М.: Педагогика, 1983. - 264с.
3. Соколов Э. В. Культура и личность / Э. В. Соколов. - Л.: Наука, 1972. - 228с.
4. Шкурко Т. А. Динамика отношений личности в процессе танцевально-экспрессивного тренинга: Дис. канд. психол. наук / Т.А.Шкурко. - Ростов-на-Дону, 1997. - 225с.